

پایه :	اول	موضوع :	صرف
تاریخ :	۹۱/۰۶/۰۶	ساعت :	۱۰/۳۰

نام کتاب: صرف ساده، بفش عربی

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آفر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

۱. کلمه «طَبِی» چه نوع اسمی است؟ ج ۱۹۴
- أ. منقوص ب. مقصور ج. شبه صحیح د. صحیح
۲. کدام گزینه درباره «اسم تفضیل» صحیح است؟ ب ۲۲۷
- أ. اسم تفضیل همراه با مَن، شش صیغه دارد
- ب. اسم تفضیل مضاف به نکره یک صیغه دارد
- ج. اسم تفضیل همراه با أَل، همیشه مفرد استعمال می شود
- د. اسم تفضیل مضاف به معرفه باید با موصوف مطابق باشد
۳. مثالی کلمه «مصطفی» چیست؟ أ ۲۵۱
- أ. مُصْطَفَیَانِ، مُصْطَفَیِّینِ
- ب. مُصْطَفَانِ، مُصْطَفَیِّینِ
- ج. مُصْطَفَیَانِ، مُصْطَفَیْنِ
- د. مُصْطَفَانِ، مُصْطَفَیْنِ
۴. کدام گروه از کلمات، وزن های «جمع قلّه» هستند؟ ج ۲۸۱
- أ. أَفْعَلَةٌ، أَفْعُلٌ، فِعْلَةٌ، فِعَالٌ
- ب. أَفْعِلٌ، أَفْعُلٌ، فِعْلَةٌ، فِعَالٌ
- ج. أَفْعَلَةٌ، أَفْعُلٌ، فِعْلَةٌ، أَفْعَالٌ
- د. أَفْعَلَةٌ، أَفْعَالٌ، فِعْلَةٌ، أَفْعَلٌ

سؤالات تستی:

۱. سیر اعلال در اسم های زیر را بنویسید. ۱۹۵-۱۹۷-۱۹۸
- أ. سَيُود ب. تَرَجُّو ج. دُعَاو
- أ. واو قلب به یاء می شود اگر در یک کلمه در کنار یاء واقع شود و اوّلی آنها ساکن باشد و منقلب از حرف دیگری نباشد: سَيِّد.
- ب. اگر واو در آخر کلمه باشد و قبلش ضمه باشد، قلب به یاء می گردد: تَرَجُّو ← تَرَجُّی، و بعد ضمه قلب به کسره می شود: تَرَجُّی ← تَرَجُّی
- ج: واو اگر بعد از الف زائده قرار بگیرد، باید قلب به همزه شود: دعاء.

۲. مصدر «مرّة» چیست و چگونه ساخته می شود؟ مثال بنویسید. ۲۰۷
- مصدری است که می فهماند فعل یک بار اتفاق افتاده است، که در ثلاثی مجرد بر وزن «فَعْلَةٌ» می آید؛ مثل: جَزَيْتَ، و در غیر ثلاثی مجرد همان مصدر اصلی است که در آخرش تاء اضافه شده باشد؛ مثل: اِكْرَامَةٌ.

۳. أ. اسم فاعل و صفت مشبیه را تعریف کنید. ب. وزن هر یک در غیر ثلاثی مجرد را همراه با مثال بیان کنید. ۲۱۸-۲۱۲
- أ. اسم الفاعل اسمٌ يَدُلُّ على ذات صدر عنه فعلٌ على وجه الحدوث، الصفة المشبهة يَدُلُّ على صفة و صاحبها وثبوت تلك الصفة له.
- ب. وزن اسم الفاعل على وزن المضارع المعلوم باتيان ميم زائدة مضمومة مكان حرف المضارعة و كسر ما قبل الآخر إن لم يكن مكسوراً نحو: مُكْرِمٌ من يُكْرِمُ، و وزن الصفة المشبهة على اسم الفاعل أو المفعول من ذلك الفعل نحو: مستقيمُ الفكر و مسدّدُ الرأي.

۴. چهار مورد از مواردی را بنویسید که در آنها هم مذکر بودن و هم مؤنث بودن کلمه جایز است. ۲۴۴-۲۴۶
- ۱- آنکه لفظ یا کلمه اراده شود، «کلمة من» یا «لفظ من» ۲- اسم شهرها و کشورها ۳- اسم قبیله ها
- ۴- اسم جنس جمعی ۵- موارد سماعی ۶- بعضی از اسماء جمع

۵. جمع مؤنث سالم کلمات زیر را بنویسید. ۲۶۱-۲۶۲
- عَصَا: (عَصَوَات) صحراء: (صحراوات) حُرَّة: (حُرَّات) براءة: (براءات)

۶. «اسم منسوب» را تعریف کرده، چگونگی نسبت در اسم‌های مرکب اسنادی را در ضمن مثال بنویسید. ۲۸۶-۲۹۲
- المنسوب اسمٌ فی آخره یاء مشددة تَدُلُّ علی نسبة شیءٍ إلی ذاک الإسم المجرد عنها نحو: ایرانی.
- در مرکب اسنادی یاء نسبت، به صدر کلمه (جزء اول آن) ملحق می شود: تَابِطٌ شَرَّاً ← تَابِطٌ تَابِطٌ

۷. حکم «تاء تانیث» و «الف ممدودة» در تصغیر چیست؟ مثال بنویسید. ۲۹۷
- تاء تانیث در مصغّر باقی می ماند مطلقاً؛ مثل: عَفَلَةٌ ← عَفِیْلَةٌ
- الف ممدوده هم در هنگام تصغیر باقی می ماند؛ مثل: سَوْدَاءٌ ← سَوَیْدَاءٌ

۸. «اسم الجمع» و «اسم جنس جمعی» را در ضمن مثال تعریف کنید. ۲۸۴
- اسم جمع اسمی است که متضمن معنای جمع است ولی مفردی از لفظ خودش ندارد؛ مثل: قوم، قبیله.
- اسم جنس جمعی اسمی است که معنای جمع داشته باشد و در مفردش تاء تانیث یا یاء نسبت وجود دارد؛ مثل: تمر، عرب (مفردشان: تَمْرَة، عربی).

۹. طرز ساخت «اسم مکان» از ثلاثی مجرد را همراه با مثال توضیح دهید. ۲۲۹-۲۳۰
- اسم مکان در ثلاثی مجرد بر یکی از این دو وزن می آید: مَفْعَلٌ، در دو مورد: ۱. فعلش بر وزن یَفْعَلُ و صحیح اللام باشد مثل: یَجْلِسُ ← مَجْلِسٌ. ۲. فعلش بر وزن یَفْعَلُ و مثال واوی باشد: یَضَعُ ← مَوْضِعٌ، در غیر این دو مورد اسم مکان ثلاثی مجرد بر وزن مَفْعَلٌ می آید: مَنظَرٌ.